

ΑΡΘΟΥΡΟΣ ΓΚΡΑΦ

ΜΟΛΥ λίγοι βέβαια θὰ γνωρίζουν ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ γαλανὸ τῶν Ἀθηνῶν οὐρανὸ ἐγεννήθη 'ς τὸ 1848 ἓνα παιδί ἄγιοστο, ποῦ σήμερα κατέχει σπουδαία θέσι μέσα 'ς τοὺς Ἰταλοὺς ποιητάς. Ἀλλὰ γιὰ κακὴ μοῖρα πολὺ γρήγορα ἄφηκε τὴν πατρίδα του, ὥστε σήμερα εἶνε πλέον Ἰταλὸς ποιητής.

Καὶ ὅμως πράγματι εἶνε γνήσιον τέκνον τῆς Ἀττικῆς καὶ δὲν τὸ λησμονεῖ οὔτε σήμερα, ὅτε πλέον ἐξιταλλοθῇ, ὅτε εἶδε τὸ φῶς 'ς τὴ γῆ ἐκείνη ποῦ ὑπῆρξε :

... d'eroi, di saggi e di poeti
madre superba, e fu maestra al mondo.

La città ov' io macqui ha nome Atene.

καθὼς γράφει ὁ ἴδιος εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερά του τραγούδια. Πολὺ νέος ὅμως ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ελλάδα, ἐπῆγε εἰς τὴν Ρωμουνίαν ὅπου ἔκχε τὰς πρώτας του σπουδάς, καὶ ἀγένειος ἀκόμη ἐπῆγε στὴν Ἰταλία — δευτέρη πλέον πατρίδα του — ὅπου ἐγράφη φοιτητὴς τῆς Νομικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Νεαπόλεως, ὅπου καὶ ἐπῆρε τὸ δίπλωμα. Ἀργότερα ἐγύρισε γιὰ λίγο σ' ἡ Ρουμανίαν ὅπου ἔμεινε ἕως τὸ 1874, ὅτε μετέβη στὴ Ρώμην καὶ ἔγινε Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Τώρα εἶνε Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τορίνου.

Ἀπὸ τὰ πεζὰ του ἔργα τὸ καλλίτερον εἶνε ὁ «Διάβολος» δηλαδὴ ἱστορία φιλοσοφικὴ τοῦ Διαβόλου ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια ἕως σήμερον. Εἶνε δὲ ἔργο πολὺ μεγάλῃς ἀξίας.

Καλλίτεραι δὲ ποιητικαὶ συλλογαὶ του εἶνε αἱ ἀκόλουθοι :

1) «Dopo il tramonto» ἥτοι «μετὰ τὴν δύσιν» 2) ἡ «Μέδουσα» καὶ 3) αἱ «Δαναίδες» ἔργον σκοτεινὸν ὀλίγον καὶ συμβολικὸν κάπως.

Ὁ Γκράφ, ἂν καὶ ἔγραψε Ἰταλικά τὰ τραγούδια του, ἐν τούτοις δὲν φαίνεται καὶ Ἰταλὸς τὴν ἔμπνευσιν, διότι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ ἔργου του πρωτοστατεῖ μία σκοτεινὴ ἀπαισιοδοξία καὶ συμβολισμός. Κλίνει δὲ περισσότερον πρὸς τὴν Γερμανικὴν σχολήν, τῆς ὁποίας εἶνε ὁ ἀντιπρόσωπος στὴν Ἰταλία. Μολαταῦτα κατέχει σήμερον σπουδαίαν θέσιν σ' ὃν Ἰταλικὸν Παρνασσὸ μαζὺ μὲ τὸν Καρδούτση καὶ τὸν Στεκκέττη.

Ὁ Γκράφ συνδέεται πνευματικῶς πολὺ μὲ τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν ὁποίαν δυστυχῶς εἶνε ἄγνωστος. Καὶ ὅμως τὰ περισσότερα ἔργα του ἐνέπνευσεν ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία καὶ τέχνη — καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τίτλους τῶν ἔργων του, καθὼς βλέπετε — καὶ ἴσως ἀπὸ τὰ ὠραιότερά του ποιήματα εἶνε ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ψάλλει τὴ χώρα ὅπου ἐγεννήθηκε,

ὅπου ἔζησε τὰ πρῶτα τῆς νεότητος του χρόνια, τὴν χώραν τῶν ἀναμνήσεων του.

Στὴ μετῴφρασι του ὁ Γκράφ εἶ.ε πολὺ δύσκολος καὶ γιὰ ἄλλους λόγους καὶ διότι αἱ ὑποθέσεις τῶν ποιημάτων του δὲν εἶνε κοιναὶ καὶ τετριμμένα. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἡ ἐργασία μου εἶνε εὐτυνεῖδης καὶ πλησιάζει κάπως στὸ πρωτότυπο.

Η ΣΕΡΕΝΑΤΑ ΤΟΥ ΣΟΥΜΠΕΡ

ΜΕΣΑ στίς λεύκες ποῦ ψηλὰ τὴν κορυφὴ ἀναβάζουν
χύνει τὸ φῶς τρεμουλιαστὸ περνώντας τὸ φεγγάρι,
τ' ἀσημωμένα κύματα τὴν ἀμμουδιὰ σκεπάζουν
καὶ τὰ περνάρια στὸ γιὰλὸ μαυρίζουνε μὲ χάρι.

Μὲς τὴν ὁμίχλη ποῦ πυκνὴ ξαπλώνεται στὴ φύσι
κάτασπρες λάμπουν ἢ ὠμορφες Ἰωνικαῖς κολῶνες,
φυσάει τ' ἀγέρι δροσερὸ στὴ μυρωμένη χτίσι
μὲς τὸ ναὸ ποῦ ἐγνώρισαν οἱ περασμένοι αἰῶνες.

Μακρὰ στῆς νύχτας τῇ γλυκειᾷ κι' ἀπέραντη γαλήνῃ
ένα τραγοῦδι ἀγγελικὸ ἀκούγεται ἐκεῖ πέρα,
γλυκὸ σὰν τὸ παράπονο ποῦ ὁ στεναγμὸς ἀφήνει
πλανιέται τὸ τραγοῦδισμα στὸ μυρωμένο αἶθερα.

Μέσα στὸν κάμπο τὸ γλυκὸ τραγοῦδισμα γροικιέται
κι' ἀγγελοκάμωτῃ εὐτυχιὰ στὸν οὐρανὸ χαρίζει,
ένας γλυκὸς ἀντίλαλος στὴ μοναξιὰ πλανιέται
ποῦ τὴν καρδιὰ μου σὰν πικρὸ παράπονο ραγίζει.

ΜΑΡΑΘΗΚΕ

ΣΕ διάφανο ποτῆρι ἀπὸ κρυστάλλι
μέσα στὴν πλούσια σάλα ποῦ λαμποκοπάει
τριαντάφυλλο μὲ κάλλη ζηλεμένα
ρίχνει γλυκεῖα εὐωδιὰ σὰν ξεψυχίη.

Ἀνάμεσα σ' ὀλόχρυσους καθρέφτες
ἡ πλούσια σάλα ἀστράφτει, λαμπυρίζει,
ἐνῷ μι' ἀχτίδα ἡλίου σὰν διαβαίνει
στ' ἀτίμητα σ:ολίδια σπινθηρίζει.

Γιὰ μιὰ στιγμή τοῦ ἡλίου ἡ χρυσῇ ἀχτίδα
τὸ ρόδο ποῦ μαράθηκε χρυσώνει,
κι' ἐκεῖο γλωμὸς τὰ νειάτα του θυμᾶται
μὲς τῇ δειλῇ παράκλησι ποῦ ὑψώνει.

ΝΕΟ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΟ

ΝΕΟ βασανιστήριο καὶ ἄγνωστη ἀγωνία !
 Μὲς τὸ κορμὶ ποῦ λυώνεται στὰ γηρατειὰ θαμμένο,
 μὲς τὸ κορμὶ ποῦ φαίνεται σὰν νάταν πεθαμμένο,
 εἰς τὰ παλῆὰ τὰ χρόνια της ξαναγυρνᾷ ἡ καρδιά.

Ξαναγυρνᾷ στὸν Ἔρωτα καὶ στὴν παλὰ ἁμαρτία
 καὶ τὰ σθυμένα τὰ ὄνειρα στὸ μου πάλι φέρει
 μιὰν εὐτυχία γυρεύοντας ποῦ πλεῖα ἡ ψυχὴ δὲν ξέρει.
 Νέο βασανιστήριο, νέα γιὰ μὲ ἀγωνία !

ΜΕΛΙΣΣΑ

ΕΚΕΙΝΟ ποῦ γιὰ σὲ λένε, ψυχὴ μου.
 μπορεῖ νᾶναι κι' ἀλήθεια — ποῖος γνωρίζει ; —
 πῶς εἶσαι περισσότερο ἀπὸ πλάσμα
 μιὰ μέλισσα ποῦ ἀστόχαστα γυρίζει.

Μι' ἀριστοκράτα μέλισσα ποῦ γέρνει
 στὴν ἀπαλὴ τὴ χλόη ποῦ μῦρα στέλλει
 κι' ἀπὸ τὸ ῥόδο κι' ἀρ' τὸ κρῖνο πέρνει
 κι' ὅλο ῥοῦᾶ φαρμάκι — κι' ὅχι μέλι. —

Σ' Ε Σ Ε

ΤΥΝΑΪΚΑ, ποῦ ἔχεις μάτια σὰν τὴ νύχτα
 κι' εἶν' ἡ ψυχὴ σου θάλασσα ἀγριεμένη,
 ποῦ δέρνει μὲς τὸν κόρφο της τὸ μαῦρο
 τὴ δόλια τὴ βαρκοῦλα πλανημένη.

Τὰ μαῦρα σου μαλλιά στὴ νύχτα βλέπω,
 τὰ μάτια σου ν' ἀστράφτουν ἀπὸ πάθος,
 στὰ χεῖλη βλέπω ἀπάτης χαμογέλιο,
 ἀλλὰ δὲν βλέπω τῆς καρδιᾶς τὰ βάθος.

Τὴ φωνὴ σου ξανοίγω νὰ πλανιέται
 σὰν μουσικὴ στὰ χεῖλη σου ἀπάνω,
 μὰ τῆς καρδιᾶς σου τῆς κρυφῆς ποτέ μου
 δὲν γροικῶ τὴ φωνὴ μ' ὅσα κι' ἂν κάνω.

Μάγισσα, πῶχεις μάτια σὰν τὴ νύχτα
 κι' εἶν' ἡ ψυχὴ σου θάλασσα ἀγριεμένη,

ποῦ δέρνει μὲς τὸν κόρφο της τὸ μαῦρο
τῇ δόλια τῇ βαρχοῦλα πλανημένη.

ΑΡΧΑΙΟ ΡΗΤΟ

Τὸ ἀρχαῖο ῥητὸ στὸ νοῦ ξαναδιαθαίνει
ποῦνε σ' ἐμὲ γλυκὸ — στοὺς ἄλλους ὄχι —
(ὁ στίχος μου σωστὰ δὲν ξέρω ἂν τῶχῃ)
«ὅποιο οἱ θεοὶ ἀγαποῦν μικρὸς πεθαίνει»

Ω! τί ῥητὸ γεμάτο ἀπ' ἅγιο πόθο
ποῦ μὲ παρηγορεῖ σὰν τὸ θυμοῦμαι.
Θεῖο τοῦ Ἑρωτα ρητό! . . . Μὰ πῶς λυποῦμαι
πῶς οἱ Θεοὶ δὲν μ' ἀγαποῦν σὰν νοιώθω.

ΤΟ ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΑΣΜΑ

Στὴ μυρωμένη ἀκρογιαλιὰ ἡ νύχτα
ἀρχίναε τὸ σκοτάδι νὰ ξαπλώνῃ
καὶ μὲς τ' ἀκίνητα νερὰ τῆς λίμνης
κάτασπρος κύκνος πλέει σὰν τὸ χιόνι.

Στὸ θάνατο σιμώνει ὁ κύκνος . . . γέρνει
τ' ἄσπρο κεφάλι στὸν ὑγρὸ καθρέφτη
καὶ τὸ στερνὸ τραγοῦδι γλυκοψάλλει
κυττάζοντας τὸν ἥλιο ἀργὰ ποῦ πέφτει.

Ἀντίλαλος γλυκὸς στὸν κάμπο χύνει
τοῦ τραγοῦδιού τῇ θεῖα μελαγχολία
γεμάτος ἀπὸ μυστικὴ γαλήνη. . .

Ὁ ἥλιος πέφτει . . . κάτω ἀπ' τὰ φτερά του
κρύβει ὁ τραγοῦδιστὴς τὴν κεραλή του
καὶ σθεῖ μὲ τὸ τραγοῦδι κι' ἡ καρδιά του.

Αὗται εἶνε αἱ μεταφράσεις. Καὶ προσθέτω δύο γραμμὰς ἀκόμα, ὅπως
μὴ θέσω τὸ ὄνομά μου ἀμέσως μετὰ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ ποιητοῦ μου.

Ζάκυνθος, 1899.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ